

Kurjer Łódzki

Niemnik polityczny, społeczny i literacki

CENA PRENUMERATY: w Łodzi z odnośnikiem do domu i na prowincji rocznie Mk. 21, półrocznie Mk. 10.50, kwartalnie Mk. 5.25, miesięcznie Mk. 1.75. Zagranicą kwartalnie Mk. 6.

Sroda, 10 października 1917 r.

CENA OGŁOSZENIA: Na stronie 1-iej i w tekście mk. 1.75 f. za wiersz pet. jedno-linowy. Nekrologja i Reklamy 75 f. za wiersz pet. Ogłoszenia zwyczaj. 50 f. za wiersz pet. Drobn. do 7 f. za wiersz

Uwadze urządzających obchód Tadeusza Kościuszki polecamy

popiersie Kościuszki

(naturalnej wielkości)

wykonane przez zaszczytnie znanego artystę - rzeźbiarza Władysława Czaplińskiego.

Oglądać popiersie i zamawiać można w administracji „Kurjera”, Zachodnia 37.

Akcja pokojowa.

Pomimo tu i owdzie w obu obozach walczących, rozlegających się głosów różnych stronnictw przeciwnych pokojowi porozumiewawczemu, akcja pokojowa posuwa się jednakże naprzód. Jak donoszą depeze ostatnie w Bernie szwajcarskiem projektowane jest zebranie się nieoficjalnej konferencji pokojowej w celu przygotowania warunków przyszłego pokoju, możliwych do przyjęcia przez obie grupy walczących ze sobą mocarstw. Właściwie owa konferencja berneńska miała za zadanie odszukanie punktu styczności, który posłużyłby za wyjście do nawiązania rokowań pokojowych, z nadzieją na pomyślny i skuteczny ich przebieg.

Ocieleć święty nie ustaje w zabiegach pokojowych i coraz energiczniej dąży do obdarowania ludzkości pokojem jeszcze przed nadchodzącą zimą. — Czy jednak zabiegi te uwieńczy pożądany wynik, dziś przewidzieć niepodobna. Pozostaje nam tylko notować skrzętnie to wszystko, co rokuje rychłe zlikwidowanie tej potwornej wojny, nad wyraz ciężkim brzemieniem tłoczącej całą ludzkość.

Dziennik holenderski „Nieuws van der Dag” dowiaduje się z Rzymu, że w ubiegłym tygodniu w Watykanie pod przewodnictwem Ojca świętego, odbyła się narada w sprawie sytuacji wytworzonej wskutek odpowiedzi mocarstw centralnych na notę pokojową Papieża, w której wzięli udział kardynałowie, wybitni mężowie stanu tej miary, co Gasparri, Merry de Val.

Jak znów informuje depeza z Genewy, biskupi francuscy zwrócili się do Watykanu z pismem, przedstawiając żądania polityczne Francji, na które kardynał, sekretarz stanu Gasparri, odpowiedział na ręce biskupa Valence, że Papież w swej nocie pokojowej, szczególnie korzystnie uwzględnił interesy Francji i Belgii.

Nie ulega wątpliwości, że sprawy Belgji, Polski i alzacko-lotaryńska przedstawiają bardzo wiele trudności dla pokoju porozumiewawczego, ale przy dobrej woli nie są niemożliwymi do usunięcia. Poza to jest jeszcze wiele innych spraw, domagających się rozwiązania, które wojna obecna wysunęła na arenę międzynarodowej polityki. Należy do nich sprawa wschodnia, to znaczy uregulowanie spraw bałkańskich w taki sposób, by nie były zarzewiem nowych wojen.

Sprawa wschodnia od dwóch stuleci ciążyła nad Europą, jak miecz Damoklesa, wywołując cały szereg wojen krwawych, zabezpieczonych traktatami, które ani o krok naprzód nie posunęły jej ku rozwiązaniu, lecz przeciwnie, jeszcze bardziej zaplątały ten węzeł gordyjski, który miecz wojny powszechnej przeciąć musi tak skutecznie, by z tej najniebezpieczniejszej dotychczas strony, ludzkość zabezpieczoną była od powtórzenia się takiego kataklizmu dziejowego, jaki obecnie przeżywa jej sądzono.

Koalicja w zapatrywaniach swoich na sprawę pokoju wysuwa na plan pierwszy kwestję złamania militarystyki pruskiej. Nie w samym tylko jednakże militarystyce mieści się niebezpieczeństwo zakłócenia pokoju świata. Leży ono i w rywalizacji wielkich mocarstw, decydujących o pokoju i wojnie, o panowaniu wszechwładnym na oceanach i morzach, o rykach targów wszechświatowych, o przewadze w zaopatrywaniu ich produktami wyłącznie własnej wytwórczości i władaniu surowcami bezkonkurencyjnie.

Walka o podobne wszechwładztwo toczy się oddawna, a inicjatorką jej zawsze była Anglia, wszechwładna władczyni mórz. Stany Zjedn. Ameryki północnej, tej właśnie dążności Wielkiej Brytanii do wszechwładnego gospodarczego panowania nad światem, zawdzięczają swoje narodziny. Gdy bowiem koloniami swoim na wybrzeżach Ameryki północnej rząd angielski narzucił obowiązek sprzedawania całej swej wytwórczości wyłącznie Anglii i nabywania wszystkich potrzebnych jej towarów wyłącznie z Anglii, to właśnie wywołało powstanie kolonii angielskich pod dowództwem Jerzego Waszyngtona, które to kolonie w r. 1796 ogłosiły się niezależnym i Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej i dały początek Wielkiej oceanowej Rzeczypospolitej, dziś sprzymierzeńca koalicji.

Sprzymierzeniec ten atoli trzyma się w rezerwie, albowiem, jak donosi „Deutsche Warschauer Zeitung”, we wszystkich dziennikach nowojorskich ukazało się półurzędowe oświadczenie rządu amerykańskiego treści następującej, pod datą 25 września r. b.:

„Prezydent Wilson podał do wiadomości kongresu, iż nie uważa za właściwe, by prawodawca gwałt rządu brał udział w konferencjach analogicznych ciał rządów, walczących Niemcy. Nie leży w zamiarze rządu Stanów Zjednoczonych, wywołanie wrażenia w świecie, jakoby Stany Zjednoczone związane były przymie-

rzem z innymi, obecnie przeciw Niemcom walczącymi — państwami. Również nie wydaje się pożądanym zacieranie faktu, że jedynym celem wspólnym Stanów Zjednoczonych i koalicji jest przeciwdziałanie zamiarom podboju świata przez militarystykę i zabezpieczenie pokoju przez demokratyzację świata? To samo właśnie ma na celu i pokój porozumiewawczy, projektowany przez Papieża, do którego zawarcia wyraziły gotowość mocarstwa centralne. Taki właśnie pokój zabezpieczyć może dość solidnie ludzkość na bardzo długo od wojny, a militarystyka sam przez się by upadł po wprowadzeniu międzynarodowych sądów rozjemczych, zaopatrzonych w odpowiednią egzekutywę ich postanowień.

St. Ep.

Z parlamentu niemieckiego.

Sobotnie posiedzenie parlamentu Rzeszy otworzył prezydent doktor Kaempfe godzinie 11-iej min. 15.

Na porządku dziennym znajdowała się interpelacja socjal-demokratyczna w sprawie agitacji, uprawianej w wojsku przez przełożonych na rzecz polityki wszechniemieckiej.

Posel Landberg (soc.-dem.) uzasadnia interpelację w mowie, w której, pomiędzy innymi, mówi: Starej zasady nieuprawiania polityki w wojsku teraz podczas wojny najwidoczniej zaniechano. Po trzech latach wojny pewna partja w Niemczech uzurpuje sobie prawo do twierdzenia, że wyłącznie ona tylko daje pewną opiekę interesom ojezycznym. Niewątpliwie nie jeden idealista dał się wciągnąć na plewe, podawaną przez partję ojezystą („Vaterlands Partei”) W naszej miłości ku ojczyźnie nie pozwólmy, aby ktoś nas zawstydział, lecz z drugiej strony nie uganiamy się za Kurlandją i Longwy-Briey, narażając się na niebezpieczeństwo utracenia Niemiec. (Głosy: Bardzo dobrze). Kierujący mężowie partji ojezystej mają do dyspozycji olbrzymie fundusze. Przy pomocy zakupu dzienników chcą stałszować opinie publiczną. (Głosy na prawicy: Nie słychane. Głosy na lewicy i centrum: Zupełna prawda. Według agitatorów tej partji, postawie do parlamentu są rzekomo „agentami zagranicy”.

Posel Scheidemann ma być rzekomo na żołdzie angielskim. Ci panowie poprostu nie rozumieją, że ktoś może kierować się innymi motywami, niż ich motywy. Parlament nazywają domem idiotów.

„Deutsche Tagesztg.” mówi o „większości głodowo-pokojowej”.

Panowie ci nie mają poprostu żadnego zrozumienia dla niedostatku, jaki naród cierpi. (Hałas. Okrzyki: Pfu! Hańba!) Dążenia partji ojezystej nie są bynajmniej dążeniami narodu niemieckiego. Naród niemiecki chce zapewnić drogę do pokoju. Ze wszystkich stron Niemiec zwracają się do nas z nawoływaniem o pomoc przeciwko agitacji partji ojezystej. Mówca wylicza cały szereg miejsc, gdzie pod naciskiem ze strony rządowej wzywano do wstępowania do niemieckiej partji ojezystej. Zebrania, urządzone przez partję wszechniemiecką, cieszą się poparciem sfer wojskowych. Dają się słyszeć nawet

żądania, aby działalność agitacyjna wszechniemiecka uznana była za sprawowanie pewnego rodzaju służby pomocniczej. Następnie mówca przechodzi do sprawy agitacji wszechniemieckiej w wojsku i czyni uwagę, że zakusy aneksyjne wzrastają proporcjonalnie do kwadratu odległości od frontu. Zwracam uwagę na to, że polityka większości parlamentu jest podobno również polityką kanclerza Rzeszy, wobec tego powinien kanclerz wystąpić przeciwko tej agitacji. Musi nam dowiedzieć, że nie pozwoli wytrącić sobie z rąk steru. Od tego, zresztą, zależy wiele, bardzo wiele. (Na lewicy brawa.)

Minister wojny v. Stein: Agitacja w armii w celach politycznych nie jest tolerowana ani przemnie ani przez kierownictwo armii (protesty na lewicy). Wiele trudu kosztowało, aby zgromadzić tych kilka błahych przykładów, na jakie zdobył się pan Landberg. (Na lewicy burzliwe protesty). Uświadamianie w armii trwało od samego początku wojny i trwa także obecnie. Ale przecież służył jako innym celom. Rozumie się, że uświadamianie to musiało przybrać nieco odmienny charakter z chwilą, gdy wojna niejako stanęła w miejscu, oraz gdy położenie w kraju stało się trudniejsze. Należało oczywiście objasnić żołnierzowi, jakie były przyczyny wojny, jakie zamiary mają wrogowie nasi oraz jakie byłyby możliwe skutki przegranej wojny. (Na prawicy potakiwanie, na lewicy zaniepokojenie). Ponadto armja uczuwa poprostu głód pokarmu duchowego. (Na prawicy: Bardzo słusznie). Najznakomitsi przedstawiciele sztuki i nauki dobrowolnie oddali swe siły do dyspozycji, przyczem naczelne kierownictwo armji, wydało w tym celu odpowiednie linje wytyczne, wśród których ani słówkiem nie wspomniano o polityce. Niewątpliwie, niektórzy z mówców pozwolili sobie przekroczyć zakreślone granice. W każdym wypadku, gdy coś podobnego doszło do wiadomości władzy, w odpowiednim sposobie na to zareagowano. Prawdziwy żołnierz wprawdzie zawsze otwarcie swe poglądy, bez względu na politykę, a szczególnie wówczas, gdy widzi koło siebie i inną jeszcze agitację. Kłamstwo i zmyślanie uprawia się zawsze w dużych rozmiarach. Teraz np. zjawily się pogłoski o rzekomej różnicy zdań pomiędzy gen.-feldmarszałkiem Hindenburgiem a generałem Ludendorffem. Niema dwu ludzi, którzyby tak zgodnie współpracowali, jak oni. (Na prawicy oklaski, na lewicy ogromne zaniepokojenie, które przechodziło stopniowo w burzę opozycji. Słychać wołania: Do interpelacji! Niechaj przyjdzie kanclerz!) Prezydent długi czas daremnie usiłuje przywrócić spokój. Udziela napomnień, oraz żąda od postów, cisnących się w wielkiej gromadzie od postów, cisnących się w wielkiej gromadzie do trybuny, aby wrócili na miejsca.

Minister wojny, Stein, mówi dalej: Wierzę w lud niemiecki, że i nadal opierać się będzie próbom siania w jego łonie rozłamu i kłótni. Armja ojezysta znajduje się w jeszcze ścisłych stosunkach z ludem niemieckim. Dlatego i tam potrzebne jest uświadamianie. I tu zdarzyły się wykołajenia, ale jak tylko dowiedziano się o nich, wnet przeciwko nim wy-

stapiono. Tak u nas, jako też u nieprzyjaciół naszych, chodzi o to, aby utrzymać w armji pewność i wolę zwycięstwa. Armia bez pewności i chęci zwycięstwa nie posiada wartości. (Zadowolenie na prawicy).

Dep. Haas (postęp.) W niesłychany sposób zostaje wprowadzana polityka partyjna wszechniemiecka do armji. Minister wojny nazwał przedstawioną w tej mierze bogatą materiał garstką mozolnie zebranych przypadków. Nie usłyszeliśmy ani słowa potępienia lub oburzenia. Środków zaradczych nie można się spodziewać. Przy walce wyborczej dowiedziałyby się prawica ciekawych rzeczy. Protestujemy przeciwko wszechniemieckiej agitacji w wojsku, zwróconej przeciwko zarządowi państwa, i żądamy od rządu bezwarunkowej jasności. Niema stronnictwa, któreby nie było stronnictwem ojczyzny. Protestujemy przeciwko stronnictwu ojczyzny, które nazewnątrż budzi niewykonalne nadzieje. Kto sam jest prawym człowiekiem, powinienby potępić zmuszanie podwładnych do wstępowania do stronnictwa ojczyzny. Błędne mniemania u nieprzyjaciół i neutralnych o istocie niemieckości polegają na lekkomyślnej agitacji wszechniemieckiej.

BERLIN. 9 października

Marszałek dr. Kaempf zagała przesłuchanie o godz. 10 m. 20.

Po przemówieniu posła Dittmanna (niez. soc.) zabiera głos kanclerz Rzeszy i oświadczył, co następuje:

Na wczorajszym posiedzeniu komisji głównej wszystkie sprawy, które w sobotę rozgorączkowały umysły zostały pod każdym względem omówione i wyjaśnione. A teraz poseł Dittmann całą sprawę wszechniemiecką na nowo.

W odpowiedzi na to muszę zaznaczyć: 1) że jest on ostatnim, któremu przysługują prawo mówienia o agitacji w armji i we flocie. P. sekretarz stanu urzędu marynarki Rzeszy złoży niebawem odpowiednie sprawozdanie, które wykaże, że słowa moje są najzupełniej usprawiedliwione. 2) P. poseł Dittmann powołał się na to, że przyoblecałm zupełnie obiektywizm w stosunku do wszystkich stronnictw. Otóż poseł Dittmann zapomniał o tem zdaniu dodatkowym, które wyraźnie wypowiedziałem po słowach przez niego zacytowanych, a mianowicie, że obietnica moja dotyczy tylko tych partii, które nie stawiają sobie celów niebezpiecznych dla egzystencji państwa Rzeszy i poszczególnych państw związkowych. Partja socjalistów niezależnych stoi dla mnie poza tą granicą. (Na prawicy oklaski, u socjalistów niezależnych zapłacz.) Wołania: Teraz wiemy, że to jest niebezpieczne. Co się tyczy wojsku, to już pan kanclerz obszernie wyłożył, w jaki sposób obciążone jest w wojsku i marynarce i nauczanie. Ze to uświadczenie jest konieczne, że duchowa i moralna opieka jest palącą potrzebą dla wojsk, znajdujących się na polu walki, to podkreślał wszyscy, którzy tylko znają stosunki. Sami żołnierze są wdzięczni za tę pracę, a panowie posłowie, którzy byli na froncie, sami zdolali się o tem przekonać.

Następnie kanclerz Rzeszy przedstawia istotną treść przepisów zasadniczych, wydanych specjalnie dla zakresienia pewnego programu wspomnianej pracy uświadamiania wojsk, oraz charakteryzuje środki, przy pomocy których praca ta jest spełniana. Dalej tak mówił kanclerz Rzeszy:

Ta praca uświadamiania jest ważnym i cennym ogniwem pomiędzy wojskiem na froncie, a resztą kraju. Zapowiedziano wyraźnie, że cała ta działalność pod żadnym pozorem nie powinna być łączona z kwestjami politycznymi. Chodzi raczej o nauczanie patriotyczne. Pan minister wojny przyznał wprawdzie, że pewne niewłaściwości tu i owdzie miały miejsce, ale też dobitnie oświadczył, że jest niedopuszczalne wnoszenie polityki do tej pracy uświadamiania, oraz że gdyby miało się powtórzyć jeszcze coś podobnego, w takim razie zastosowane będą odpowiednie

środki zaradcze. Nie będzie też tolerowane pod żadnym pozorem, aby posłowie na skutek swego stanowiska w sprawie celów wojennych, byli degradowani, lub też obrażani. Co się tyczy specjalnie urzędników, to w szczególności jest niedopuszczalne, aby przełożeni, nadużywając swego stanowiska, usiłowali skłonić swych podwładnych do przyłączenia się do tej lub innej określonej partji. Dotyczy to wszystkich stronnictw. Gdy ten cel będziemy mieli na względzie, wówczas napewno zdolamy wejść na właściwą drogę wspólnej pracy.

Posunęliśmy się o wiele naprzód, jeżeli ci, którzy zwalczają rezolucję pokojową większości parlamentarne i mówią z przekąsem o pokoju głodowym, staną się sprawiedliwi w ocenie tych spraw. Na podstawach wspomnianej rezolucji pokojowej możemy osiągnąć pokój, który zapewni rolnikowi błogosławieństwo jego roli, pokój, który zapewni robotnikowi zadawalające warunki pracy, przemysłowi — jego rynki zbytu, a naszym żeglarzom — swobodny przejazd przez cieśniny, pokój gospodarczego i kulturalnego rozwoju, pokój, opierający się na naszej potęgze. Taki to pokój możemy osiągnąć w granicach rezolucji parlamentu. (Okłaski). Dopóki jednak wrogowie nasi stawiają żądania, które są nie do przyjęcia dla każdego Niemca, dopóki wygrażają nam oni u naszych czarno-biało-czerwonych słupów granicznych, dopóki usiłują oni wbić klin niezgody pomiędzy naród niemiecki a Cesarza Niemiec, dopóty musimy trzymać cofniętą naszą rękę, która już gotowości byliśmy wyciągnąć do pokoju, dopóty musimy czekać — a czekać możemy — dopóty nasze armaty i nasze łodzie podwodne muszą wytrwale wykonywać swą pracę. A pokój, i to nasz pokój, przecież ostatecznie przyjdzie! (Ożywione oklaski).

Sekretarz stanu, v. Capelle: Faktowi, że rewolucja rosyjska w pewnej garstce ludzi, w marynarce, obudziła idee rewolucyjne i zrodziła w ich mózgach szaleńcze plany, zaprzeczycie nie sposób. Tak naprz. mieli oni plan dokonania wyboru mężów zaufania na wszystkich okrętach i doprowadzić całą załogę marynarki do odmówienia posłuszeństwa zwierzchności (słuchajcie, słuchajcie), aby w ten sposób, ewentualnie z zastosowaniem przemocy, całą flotę uczynić niezdolną do akcji i w ten sposób wymusić zawarcie pokoju. (Burzliwe wołania: Pfui!). Faktem jest również, że ludzie ci utrzymywali stosunki z partją socjalistów niezależnych. (Wielka wrzawa, wołania: Pfui! Niesłychane!). Stwierdzono dokumentami, że główny agitator tutaj w gmachu parlamentu w pokoju frakcji socjal-demokracji niezależnej przedstawiał swoje plany posłom Dittmannowi, Haasemu i Vogtherrowi i że uzyskał ich aprobatę (znowu wielka wrzawa. Wołania: Pfui!). Stwierdzono również, że wyżej wspomniani posłowie zwracali jego uwagę na niebezpieczeństwo przedsięwzięcia i doradzali ostrożność w najwyższym stopniu, że jednakże z drugiej strony zapewnili mu swe najzupełniejsze poparcie, przy dostarczeniu materiału agitacyjnego. (Wołania: Pfui!). — Wobec takiej agitacji było moim pierwszym obowiązkiem uniechliwie rozpowszechnienie się obiecanej materiału agitacyjnego (oklaski). Dlatego też zwróciłem się do właściwych władz, aby wszelkimi środkami przeszkadzały kolportażowi temu (burzliwe brawa). Pewna liczba ludzi bez honoru i bez poczucia obowiązku ciężko zawiniła, za to też osiągnęli na siebie zasłużoną karę. Mimo to wszystko muszę tu z tej trybuny parlamentu publicznie oświadczyć, że wszelkie pogłoski, rozpowszechniane w tej kwestji, są ogromnie przesadzone. Zdolność bojowa floty naszej, ani na jedną chwilę nie została zachwiana (ożywione brawa). I tak też musi być na przyszłość. (Burzliwe oklaski, długotrwały zgiełk).

Sz. Pr enumer ator ów naszym, zalegających w opłacie, prosimy o uregulowanie rachunków.

Kronika

— **Wiadomości kościelne.** W nadchodzącą niedzielę przypada rocznica poświęcenia kościoła św. Krzyża, wobec czego zarówno nieśpory w sobotę, jak i uroczysta suma w niedzielę odpawione będą z wystąpieniem Przenajświętszego Sakramentu.

— **Powszechny meldunek legionistów.** Porucznik Wasowicz prosi nas o zamieszczenie następującego wezwania:

Inspekcja Wyszkożenia Wojska Polskiego (ekscel. Barth) rozkazem nr. dz. I. z d. 20. IX. 1917., zarządziła, że wszyscy oficerowie, podoficerowie i żołnierze mają meldować się podczas służbowych, lub urlopowych podróży, nie tylko w niemieckich komendach, lecz także tam, gdzie się znajdują Główne Biura meldunkowe u ich klerowników.

W wykonaniu tego rozkazu porucznik Wasowicz ogłasza jednodniowy spis legionistów, przebywających w Łodzi i okolicy i wzywa oficerów, podoficerów i szeregowców, bawiających tu służbowo, na urlopie, względnie superarbitrowanych, aby w ciągu czwartku, dnia 11 października zameldowali się osobiście wraz ze wszystkimi dokumentami służbowymi w Głównym Urzędzie Załagów (ul. Spacerowa 1) w godzinach między 9 — 12 przed poł. i 3 — 6 wiecz.

Niezameldowani będą pociągani do odpowiedzialności.

— **Z magistrata.** W piątek, 12-go b. m., odbędzie się posiedzenie komisji magistratu w sprawie taksy za wypiek chleba w piekarniach miejskich.

— **Z Komisji R. M.** Komisja do spraw ogólnych przy Radzie Miejskiej odbędzie posiedzenie w piątek o 6 i pół wieczorem.

— **O wstęp na uroczystości obchodowe.** Komitet Obchodu stuletniej rocznicy zgonu Tadeusza Kościuszki zwraca się niniejszym jeszcze raz do instytucji społecznych, związków i stowarzyszeń z prośbą o zgłaszanie zapotrzebowań na bilety dla swoich członków na uroczystości obchodowe: do kościoła, na akademię i do teatru na przedstawienie dramatu Zofji Wolnarowskiej „Tadeusz Kościuszko” — do dnia 10 b. m. w biurze Komitetu (Piotrkowska 102). Za względów techniczno-organizacyjnych zgłoszenia późniejsze nie będą mogły być uwzględnione.

Biuro Komitetu otrzymało z Warszawy transport broszur o Naczelniku oraz rozmaitej wielkości podobizny jedno—i wielobarwne Wielkiego Wodza.

Również są do nabycia wczorowe odczyty wydane przez Polską Macierz Szkolną dla dzieci i młodzieży, i dla szerszych warstw. Wobec zwiększającego się popytu na wydawnictwa Kościuszkowskie należy niezwłocznie zapatrzyć się w takowe.

— **W sprawie autografów H. Sienkiewicza.** Rodzina s. p. Henryka Sienkiewicza, powołując się na paragrafy 28, 29 i 11-ty, praw obywatelskich w Królestwie, oraz na ustawę dla Gallii z dnia 26 grudnia 1893 roku № 197, zabraniającą publikowania wszelkiej niedrukowanej piśmiennicy literackiej, nie wyłączaając listów prywatnych i jakiegokolwiek z nich wyjątków, zawiadamia posiadaczy autografów, że z wyżej wymienionych praw w całej pełni korzysta stać będzie.

Prosi tedy wszystkich posiadaczy listów, aby przez pamięć na wyrażną wolę Zmarłego, lub ze względu na obustronne przykrości, wynikające z dochodzeń sądowych, nie czynili użytku literackiego z korespondencji, będącej ich własnością, i nie powierzali jej osobom postronnym.

Termin nieudruszalności oznaczony jest prawie na lat pięćdziesiąt. — **Z tow. oświatowego „Wiedza”.** Onegdaj wieczorem w lokalu własnym przy ul. Piotrkowskiej 103 odbyło się pod przewodnictwem d-ra St. Chełmińskiego, pierwsze posiedzenie nowego zarządu T-wa oświatowego „Wiedza”.

Po odczytaniu protokołu z ogólnego zebrania, dokonano podzielenia

mandatów. Na prezesa powołano d-ra Brunona Czaplkiego, na wice-prezesa pp. Konrada Fiedlera i sędziego Józefa Osieckiego, na sekretarza — sędziego Wacława Zajkowskiego i inż. Edmunda Jasińskiego, na skarbnika p. Andrzeja Niemirko, na zastępcę Helenę Hykielównę, na gospodarza p. Wacława Ercińskiego.

Członkami zarządu zostali p. p. Stanisław Chełmicki, sędzia Jan Sty-pułkowski, Karol Izydorczyk, Jadwiga Izydorczykowa, Edmund Pfeifer i Józef Radwański.

Na zastępców powołano: pp. Helenę Cholewicką, dyr. Romana Tulina, Andrzeja Kotynię i Zygmunta Sandomierskiego. Członkami komisji rewizyjnej zostali pp. Józef Pogonowski, Stanisław Zieliński i Bronisław Jasiński.

W dalszym ciągu wybrano członków do sekcji biblioteki, „Książnicy dziecięcej”, czytelnicy i do sekcji uniwersytetu powszechnego.

— **Z kom. Kościuszkowskiego.** Na odbytem wczoraj, pod przewodnictwem p. Czajewskiego, posiedzeniu sekcji odczytowej Komitetu obchodu Kościuszkowskiego ułożono listy prelegentów, mających wygłosić odczyty podczas obchodu.

— **Za leczenie chorych.** Magistrat łódzki zatwierdził uchwałę Wydziału Zdrowotności publicznej co do utrzymania na razie w mocy podwyższenia stawek za utrzymanie chorych w szpitalach ewangelickim i małżonków Poznańskich, aż do zatwierdzenia budżetu na rok 1917/18, mianowicie za leczenie chorych wewnętrznych Mk. 4.50, i za chirurgicznych Mk. 5.— dziennie.

— **Opał dla szpitali.** Wydział zaprowiantowania miasta zaopatrzył szpitale miejscowe w zapasy koksu, w ilości po 2 wagony na każdy szpital, na październik i listopad r. b. Koks ten policzono szelfaloniem po 8 mk. za korzec.

— **Liczba lekarzy.** Według ostatniego obliczenia, liczba praktykujących obecnie w Łodzi lekarzy wynosi 98. Według specjalności wypada: na lekarzy chorób wewnętrznych — 52, chirurgicznych — 5, dziecięcych — 8, skórnych i wenerycznych — 11, chorób kobiecych — 11, okulistów — 4, ortopedystów — 2, chorób nerwowych — 1 i chorób uszu, nosa i gardła — 4.

Przed wybuchem wojny liczba lekarzy w Łodzi wynosiła — 187.

— **Kuchnie centralne.** Komitet tanich kuchni przy Del. N. P. B. zajęty jest obecnie opracowywaniem planu technicznego w sprawie zamierzonego otwarcia kuchni centralnych, które mają wydawać biednej ludności ciepłą strawę zamiast groszowych zapomóg.

Radny Szpikerman, z którego inicjatywy właśnie owe jadłodanie małą powstać, opracowuje plan kuchni na Starem Mieście.

— **Ziemiaki.** Do magistratu nadchodzi obecnie duże ilości ziemniaków z powiatów łowicko-sochaczewskiego i skierniewicko-rawskiego. Ziemiaki te, które magistrat zakupuje przez własne biura, są sprzedawane na placach miejskich po 16 mk. za korzec. Kooperatywy zaś otrzymują od magistratu ziemniaki wagonami.

— **Kradzieże w „ogonkach”.** Nasi „dolinarze” szukają wciąż sposobności łatwego zarobku i w ostatnich czasach zaczęli operować na placu przy magistracie (Nowy Rynek 14).

Onegdaj skradli oni u Abrama Walda (Długa 9) portfel z 600 mk. i u Stanisława Lamparta (Ogródowa 35) portfel z 400 mk. i kilka rubli rosyjskich.

Piszemy to ku przestrodze publiczności.

— **Smierć ofiary napadu.** Onegdaj, w szpitalu ewangelickim przy ul. Północnej № 42, zmarł wskutek odniesionych ran Mikołaj Pawlak, które mu zadali w lasie w Mani dwaj niewykryci dotąd złoczyńcy.

— **Z związków i stowarzyszeń.** — **Ze Stow. rob. „Naprzód”.** Stowarzyszenie Robotnicze „Naprzód” utwardza obchód Kościuszkowski u siebie (Rokicińska 41) w niedzielę, 14-go bież. m.

Uroczystość rozpoczęła się odcytem, który wygłosił pani Wojnarowska na temat „O Insurekcji”, poczem mówić będą pp.: Zarzycki i Rzewski. Odczyty przepłatane będą śpiewami chóralnymi i deklamacjami, które wygłoszą: p. Augustyniak, panna Augustyniakówna, p. Wojnarowska i p. Sobczak.

Ze Związku zawodowców przemysłu mącznego. Onegdaj, w lokalu przy ul. Widzewskiej № 144 radny Rzewski, wygłosił odczyt p. t. „Związki robotnicze w przeszłości, teraźniejszości i w przyszłości”.

Ze Stow. polskich kupców i przemysłowców. Wczoraj, pod przewodnictwem prezesa, p. Jana Nowosielskiego, odbyło się posiedzenie zarządu Stow. polskich kupców i przemysłowców chrześcijan na którym zatwierdzono kilka spraw.

Wobec tego, że w sprawie wyboru członków do sądu handlowego pominięto zostało Stow. polskich kupców i przemysłowców postanowiono wydelegować przedstawicieli zarządu pp. J. Nowosielskiego i A. Trankowicza do prezesa sądu okręgowego, p. Rossmanna, w celu wyrażenia ustnie protestu z tego powodu.

Postanowiono zwołać w dniu 21 b. m. ogólne zebranie miesięczne członków, w celu rozważenia odpowiedzi Wydziału zaprowadzania mięsa w sprawie dostarczania sklepom kolonialnym artykułów spożywczych i omówienia sprawy otwarcia szkoły niedzielno-handlowej dla praktykantów, wreszcie sprawy urządzenia kooperatywy przy Stowarzyszeniu.

Za pomocą balotowania przyjęto w poczet członków Stow. pp. Stefana Bieleckiego z Łodzi i Stefana Chęcińskiego ze Zgierza.

Z prowincji.

Δ Ze Zgierza Zarząd Stow. naukowców chrześcijan zwołuje w dniu 17 października, do lokalu Towarzystwa „Lutni”, ogólne zebranie. Porządek obrad zapowiada: 1) sprawozdanie za rok 1916-17; 2) odczytanie protokołu Komisji rewizyjnej; 3) wybory członków zarządu; 4) wnioski, dotyczące działalności Stow. Początek o godz. 8-ej wiecz.

— Wydane w pierwszej i drugiej połowie miesiąca października, karty na cukier zamiast pół funta cukru, upoważniają do odbioru trzech ozwartych funta.

— Dalszy ciąg wypłaty zapomóg rezerwistom za miesiąc październik odbywać się będzie w kasie miejskiej jutro o godz. 9-ej rano, podług alfabetycznego porządku nazwisk: od litery M do Z.

— Dzierżawcy zagonków miejskich, obowiązani są do 20 b. m. wznowić dzierżawę, poczem winni natychmiast uregulować należność zarządzającemu p. Lindnerowi. Osobom, które do powyższego terminu

W poniedziałek: Nabożeństwa w świątyniach. Pochód od Nowego do Starego kościoła. W starym kościele poświęcenie tablicy pamiątkowej. W obydwu kościołach kazania okolicznościowe. Wieczorem w Domu Ludowym powtórzenie programu sobotniego.

— Na odbytem w Domu Ludowym zebraniu organizacyjnym Stow. oświatowego rob. „Światło” ustanowiono wysokość składki członkowskiej na 15 do 50 fen. miesięcznie, przyczem upoważniono zarząd do zwalniania niezamożnych członków od opłaty składek.

Poza tem postanowiono zorganizować sekcje: odczytowo-wykładową, biblioteczną, czytelniarną, śpiewaczą i dramatyczną.

Do zarządu powołani zostali pp. A. Gramsz, A. Szczerkowski, T. Kapitalka, L. Mroziński, L. Pliszka, S. Olejniczak i H. Biskupski; na zastępców pp. W. Bęczkowski, W. Jagiellak, S. Łyszkowski, F. Müller.

Do komisji rewizyjnej pp. Sulej, A. Sniady, I. Kostera, na zastępców pp. B. Miller, F. Lipiński.

nin—Ypres ruszyła do ataku pishochta angielska; walka jest w toku.

Wśród innych armii — poza ognuem, który trwał w ciągu dnia na północo-wschód od Solssons, nie doszło do żadnych większych operacji bojowych.

Wschódnia widowna wojny.

Nie donoszącego.

Front macedoński.

Ozywiona akcja ogniowa na południo-zachód od jeziora Dojran, w dolinie Wardaru, pod Dobropoljem w łuku Cerny.

Pierwszy Generał-Kwatermistrz Ludendorff.

Homunikat rosyjski.

PETERSBURG. Sprawozdanie z dn. 7 października.

Front północny: Więcej ożywiony ogień karabinowy w okolicy Jakobszatu.

Front rumuński: W dniu 6 października o godz. 6 i pół wojska pewnego pułku podjęły po przygotowaniu artyleryjskim wycieczkę, opanowały pewne wzgórza i połowę wsi Waschkoutz, położonej o 2 wiorsty na północny zachód od miasta Seret. Około godz. 1 nieprzyjaciel próbował kontrataków, które zostały odparte. Pułkownik Mensuradsch, walczący komendant pewnego pułku, został ciężko ranny. Gdy wojska nasze spełniły swoje zadanie wywiadownicy opuszcili wieś Waschkoutz i powrócili do miejsc, z których wyszli. Wypada zapisać pewną liczbę jeńców, dotąd 12 oficerów i 750 szeregowców, oraz 3 zdobyte karabiny maszynowe.

Front kaukaski: Nie szczególniejszego.

Lotnictwo: W kierunku Siwas eskadra nasza, złożona z trzech samolotów, podjęła wycieczkę w okolicy Rifay, przyczem zrzuciła 12 pułów bomb.

Telegramy.

Z Koła polskiego w Wiedniu

BERLIN. — Jak donoszą wiedeńskie „Polnische Nachrichten”, przydzium Koła polskiego, złożone z urzędującego wiceprezesa, dr. Głębickiego, oraz wiceprezesów: Daszyńskiego, bar. Goetza, Kędziora i Zieleniewskiego, udało się dnia 5 b. m. po południu do prezesa ministrów, dr. Seidlera, i odbyło z nim 2 i pół godzinną konferencję, w której wzięli także udział minister Twardowski i szef sekcji Lehne. Przydzium Koła polskiego poruszyło przede wszystkim kraju co do przywrócenia konstytucyjnych prawnych i gospodarczych warunków w Galicji. Obrona nie nastąpiła; toczy się będą dalej, we wtorek, dnia 10-go b. m., po południu ewentualnie przy współdziałaniu wiedeńskich ministrów resortowych.

Prezes ministrów nie poczynił żadnych oświadczeń, ani przyrzeczeń, ale bądź co bądź objawił dokładną znajomość rzeczy i w naradach z członkami przydzium wdawał się w szczegóły. W każdym razie należy stwierdzić, że rokowania uważać można za wdrożone.

Echa mowy hr. Czernina.

AMSTERDAM, 9.X. Omawiając w dalszym ciągu mowę hr. Czernina, „Manchester Guardian” pisze: „Zdaje się, jakbydyby rozbrojenie i sądy rozjemcze były jedynymi środkami rządów niemieckiego i austriacko-węgierskiego do wydostania się z przepaści, w którą wpadły. Angielscy mężowie stanu winni zadać sobie pytanie, czy to, co Czernin i jego koleżdy niemieccy głoszą, odpowiada ich wewnętrznym przekonaniom, czy też jest tylko taktyką, obroną wskutek kłopotów. Jeżeli zamiary są rzeczywiste honorowe, to należy spotkać je z największym szacunkiem”.

BERN, 9.X. Mowa hr. Czernina omawiana jest przez prasę francuską w dłuższych artykułach.

„Journal des Débats” pisze m. in., że odbudowa Europy winna rozpocząć się od przebudowy Austro-Węgier. Austro-Węgry nie wskazały jeszcze

Niemcy

muszą żyć!

Nasi wrogowie nie chcą pokoju. Dlatego też nie mamy wyboru. Musimy wytrwać nadal, dalej przetrzymać. Nikt nie może teraz osłabnąć, nikt skruszeć, nikt stanąć na polowie drogi.

Teraz jest hasłem:

„na przebój!”

Na froncie z bronią w rękę, w kraju z pieniędzmi, młodzi swem ciałem, starzy, kobiety i dzieci tem co posiadają. Wszystko za wszystkich! Tak przygotowujemy, tak oczekujemy, tak zasługujemy na zwycięstwo.

Dlatego podpisuj!

nie wznowia dzierżawy zagonki będą odebrane i wydzierżawione nowym nabywcem. Zgłoszenia przyjmowane są w biurze Magistratu codziennie pomiędzy godz. 8 a 5 po poł.

Z Pabjanic. Wypracowany i zatwierdzony już program trzydniowych uroczystości Kościuszkowskich które odbędą się w dniach 13, 14 i 15 bm. zapowiada:

W sobotę wieczorem przedstawienie galowe w Domu Ludowym i mowa okolicznościowa.

W niedzielę: Od godz. 2-ej do 7-ej w Domu Ludowym dwa przedstawienia dla dzieci, na program których złożą się: śpiew, deklamacja, orkiestra, żywe obrazy i przedstawienie teatralne. Od godz. 1 — 3 pop. w sali gimnastycznej odczyty o Naczelniku.

Po południu zaś uliczna sprzedaż broszurek i emblematów. Wieczorem — w Domu Ludowym, w sali gimnastycznej i w lokalu Macieja Szkolnej odczyty popularne o Tadeuszu Kościuszcze.

Wojna.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo).

Wielka Kwatera Główna, 9-go października:

Zachodnia widowna wojny.

Front wojsk gen. feldmarszałka Ks. Rupprechta Bawarskiego

Walka działowa we Flandrii była mimo burzliwej i deszczowej pogody silna między lasem Houthoult a Zandvoorde. Wieczorem nieprzyjaciel skoncentrował swe działania do gwałtownych ataków ogniowych na poszczególne oddziały.

Po niespokojnej nocy działalność artyleryjska wzmożła się na całym froncie do ognia huraganowego.

Po obu stronach od Staden — Boesinhe i na północ od drogi Me

Teatr i Muzyka.

Teatr Polski (Cegielniana 69)

Dzisiaj i jutro, „Kordjan”, Słowackiego, w 5 aktach.

Łódzka Orkiestra Symfoniczna.

L. O. S. przyłączając się do ogólnonarodowego obchodu Rocznic Kościuszkowskiej urządza pod egidą Komitetu Obchodu 100-letniej rocznicy zgonu Tadeusza Kościuszki w niedzielę i poniedziałek, d. 14 i 15 b. m. dwa uroczyste koncerty ku czci Naczelnika. Oba koncerty, poświęcone twórczości kompozytorów polskich, poprzedzone będą przemówieniami okolicznościowymi, przyczem w niedzielę, o godz. 7 i pół wieczorem, odbędzie się wielki koncert symfoniczny, w którym weźmie udział prof. Henryk Melcer, wykonując z towarz. orkiestry koncert fortepianowy E-moll Chopina, zaś w poniedziałek, o godz. 8 po poł. będzie miał miejsce koncert popularny dla szerokich warstw łódzkiego społeczeństwa przy cenach od 20 fen. do mk. 150.

Bilety na oba te koncerty są do nabycia w księgarni p. G. Restla, Piotrkowska 84, dokąd kasa L. O. S. na stałe już się przeniosła.

Zebranie organizacyjne „Koła popierania Łódzkiej Orkiestry Symfonicznej”.

Wczoraj odbyło się w Sali Koncertowej walne zebranie organizacyjne „Koła popierania L. O. S. Zebranie zajął inż. Goldberg, który zreferował sprawę utworzenia wyżej wspomnianego Koła. Koło ma za zadanie krzewienie kultury muzycznej, która jest najuniwersalniejszą ze wszystkich sztuk pięknych. Ale w tym celu trzeba mieć fundusze. Orkiestra musi się składać z ludzi niegłodnych i pierwszym wzięciem celem Koła jest stworzenie tych funduszy. Orkiestra powinna stać się naszym wspólnym dorobkiem. L. O. S. znajduje się obecnie w stanie katastrofalnym. Jedyne szybkie pomoce społeczeństwa może tej katastrofie zapobiedz. Wreszcie nawołuje obecnych do zapisywania się w poczet członków Koła.

Po przeczytaniu i zatwierdzeniu protokołu z poprzedniego zebrania komisji organizacyjnej, przewodniczący otwiera dyskusję nad poszczególnymi paragrafami ustawy. Dłuższą dyskusję wywołały §§ 8 i 9 Ustawy Koła, które mówią o „nervus rerum” Koła: o składkach. Przemawiali pp.: dyr. Goldberg, red. Grodek, Berliner, Weinstein i Perle.

W końcu następują wybory 2-ech członków do komisji, która ma za zadanie wystarania się o zatwierdzenie ustawy u władz. Wybrani zostali inż. Golberg i p. Weinstein.

Nowopowstałemu Kołu życzymy, aby kroczyło naprzód śladami L. O. S., która zdobyła sobie w przeciągu 2 letniego istnienia tyle uznania i sympatii i... aby zdołała wzbudzić zainteresowanie łódzkiej publiczności dla siebie tak, żeby na następnych zebraniach Koła było więcej niż 25 osób. Quod bonum fetix, Insuperque Juno.

Przy każdej okazji pamiętajmy o biednych naszego miasta, których los z dniem każdym pogarsza się

swoich celów wojennych; dziś jeszcze nie są one znane.

Powszechna blokada.

BERLIN.—Korespondent „Lokal Anzeigera“ donosi z Haga: Jak się dowiaduje Nowe holenderskie biuro prasy z Waszyngtonu, rząd Stanów Zjednoczonych rozważa możliwość powszechnej, światowej blokady państw neutralnych przy pomocy mocarstw sprzymierzonych. Prezydent Wilson zamierza utworzyć powszechny, wojenny urząd handlowy, który ma objąć kontrolę, wykonywaną dotychczas przez departament handlu. Nowy urząd otrzyma rozległe pełnomocnictwa na mocy uchwał, dotyczących się handlu z nieprzyjacielem, a zwłaszcza zupełnego zniesienia wszelkich przesylek towarów do krajów nieprzyjacielskich. Prawdopodobnie z tego względu wymówione będą wszelkie umowy handlowe z państwami neutralnymi. Podobną wiadomość otrzymał z Nowego Jorku także dziennik „Daily Mail“.

W oczekiwaniu ataku?

KARLSRUHE, 9.10.—Według depeszy otrzymanej z Petersburga przez „Secolo“, w tamtejszych kołach wojskowych oczekują każdej chwili akcji niemieckiej floty baltyckiej przeciwko wybrzeżu fińskiemu.

W zatoce fińskiej obostrzono działalność patroli rosyjskich, a w pewnym punkcie skoncentrowano siły zbrojne floty rosyjskiej, zadaniem której jest ewentualne spotkanie ataku niemieckiego od strony morza.

KOPENHAGA, 9.10.—O operacjach morskich u północnego wyścia z zatoki Ryskiej „Nowoje Wremia“ pisze:

Działalność floty niemieckiej u północnego wyścia z zatoki Ryskiej jest w chwili obecnej bardzo ożywiona.

Uzbrojone parowce rybackie floty niemieckiej pracują łącznie z latawcami i aerostatami nad oczyszczeniem zatoki z min. Ukazały się one w tych dniach w pobliżu wyspy Oesel i systematycznie posuwają naprzód pole swego działania.

Obrońca wejścia do zatoki fińskiej spoczywa po części na okrętach angielskich, a po części na rosyjskich.

Główne kierownictwo akcji obronnej marynarki podlega angielskiemu dowództwu nacelnemu.

KOPENHAGA, 9.10.—Według otrzymanych tutaj wiadomości angielskie siły zbrojne w zatoce fińskiej składają się wyłącznie z łodzi podwodnych, liczba których w bieżącym roku wojny znacznie wzrosła.

Obrońca wyspy Oesel oraz wysp Alandskich podlega również rozkazom angielskim.

Przygotowania do rokowań pokojowych.

KOPENHAGA, 9.X.—„Socialdemokraten“ donosi, iż komitet hollendersko-skandynawski sztokholmskiej konferencji socjalistycznej opracowuje obecnie podłoże do przyszłych rokowań pokojowych. Komitet rozpatruje obecnie akta, zawierające pozytywne projekty rozwiązania spraw belgijskiej, alzacko-lotyrińskiej, polskiej i bałkańskiej.

Przesilenie gabinetowe w Szwecji.

SZTOKHOLM, 9.X.—Wczoraj król przyjął powołanych przywódców stronnictw, którzy złożyli odpowiedzi szych partii. Wszystkie stronnictwa podkreślają ze szczególnym naciskiem, żeby utrzymana została prowadzona dotychczas samodzielna i nawskrós bezpartyjna polityka neutralności. Następnie król powołał do siebie obu prezesów parlamentu.

Odwołana mowa.

BAZYLEA, 9.10.—„Manchester Guardian“ donosi, iż Lloyd George odwołał telegraficznie zapowiedzianą wielką mowę polityczną, jaką wypowiedzieć miał w niedzielę w związku zawodowym w Manchesterze.

Dziennik wyraża w związku z tem oczekiwanie, że Lloyd George w dalszym ciągu zachować chce milczenie i, że odpowiedź Anglii na notę Ojca św. otworzy widok rozpoczęcia rokowań z nieprzyjacielem.

Telegramy własne (Ag WAT z ostatniej chwili).

Nowy gabinet rosyjski.

PETERSBURG, 9.10 (w)—P. Ag. Tel. Skład nowego gabinetu, według przynależności partyjnej, stanowią: prezydium, komunikację i rolnictwo — 3-ch socjalrewolucjonistów; sprawy wewnętrzne, poczty i telegraf, sprawiedliwość, praca i zaprowiantowanie — 4-ch socjaldemokratów; wojna, marynarka i nauczanie — 3-ch socjalistów niezależnych; finanse — demokrata radykalny; handel, przemysł, zapomogi, kultura i kontrola państwa — 4-ch kadetów; sprawy zewnętrzne i prezydium rady gospodarczej — 2-ch bezpartyjnych.

O bardziej rewolucyjny rząd.

PETERSBURG, 9.10. (w)—P. Ag. Tel. Rada robotniczo-żołnierska natchmiaszt po ukonstytuowaniu się na nowo, powzięła maksymalistyczną rewolucję, która się zwraca przeciwko koalicji elementów burżuazyjnych i wyraża przekonanie, że konferencja powszechna rad robotniczo-żołnierskich stworzy prawdziwie rewolucyjną władzę.

Rezultat wyborów do sejmiku.

HELSINGFORS, 9.10. (w)—P.A.T. donosi: Według nadesłanego świeżo wyniku wyborów — sejm fiński będzie się składał z 95 socjaldemokratów, 65 członków bloku mieszczkańskiego, 22 agrariuszów i 18 stronników szwedzkich. Socjaliści otrzymali ogółem 316.922 głosy, a burżuazja 118.502.

Zgon.

BUDAPESZT 9. X (W). Zmarł tu dziś wskutek udaru sercowego b. prezes izby posłów i długoletni przywódca partii niezależnych, poseł do parlamentu Juliusz Justh.

Khedyw w sultana.

KONSTANTYNOPOL 9. X (W). Ag. Mili donosi: Przybył tu dziś po południu Khedyw Egiptu i złożył wizytę sultanowi.

Obwieszczenie,

dotyczące podwyższenia cen detalicznych na papierosy monopolowe.

Ceny detaliczne papierosów zostały ustanowione z natchmiasztową mocą obowiązującą dla papierosów

- klasy D na 4 fenigi.
- „ D na 5 fenigów.
- „ E na 6 „
- „ F na 8 i 10 fenigów za sztukę

Przy kupnie papierosów kupujący otrzymują od miłoścy sprzedaży rabat, który wynosi:

- a) przy odbiorze mniej niż 500.000 sztuk 10 proc. ceny detalicznej;
- b) przy odbiorze 500.000 sztuk i więcej 12 proc. ceny detalicznej.

Handlujący pośredni obowiązani są sprzedawać papierosy po cenie, wynoszącej co najmniej 10 proc. niżej ceny detalicznej.

Podwyżka ta nie daje handlującym papierosami prawa, sprzedawać papierosy wogóle po cenach podwyższonych

Hurtownicy i handlujący detaliczni są raczej obowiązani, papierosy sarych cen, które po dług szkodliwych monopolowych i napisu na paczkach znajdują się jeszcze w handlu, po tychże cenach sprzedawać.

Publiczność paląca zostaje we własnym interesie wezwana, nie płacono więcej ponad cenę nadrukowaną na paczkach, a o handlujących żądających ceny nadmierne lub też zatrzymujących papierosów, zawiadomić. Papierosy znajdujące się w handlu w dostatecznej ilości, tak iż do przekroczenia cen maksymalnych lub in podobnych manipulacji niema żadnego powodu.

Wykroczenia będą bezwzględnie ścigane karami.

Łódź, dnia 1-go października 1917.
Cesarzko-Niemiecki Prezydent Polcji
Z zast. podp. SCHOPPEN,

LOS Y

Klasowej Loterii Legjonów Polskich do II-ej klasy już nadeszły.

Do nabycia w Administracji „N. Kurjera Łódzkiego“, Zachodnia 37

Cena 1/4 losu 6 marek 25 fen.

Można nabywać na raty. Ciągnienia 19 i 20 października.

Wydawnictwa „Kurjera Łódzkiego“

Następujące wydawnictwa nasze, nabywać można w administracji (ulica Zachodnia № 37,) **po bardzo zniżonych cenach.**

Konkurencja (nowela)	zamiast 25 kop. —	25 fen.
Szewc warszawski (powiastka)	10 „ —	10 „
Sen Marysi o N. Marij Pannie	10 „ —	10 „
Pamiętniki Warjata 4 tomy	2 rb. —	2.40 „
Poświęcenie (nowela)	60 „ —	75 „
Sztab kapitan Rybnikow	60 „ —	75 „
Chłuba detektywów	60 „ —	75 „
Z tamtego świata	60 „ —	75 „
Co zrobić, aby handel szedł dobrze	25 „ —	35 „

Towarzystwa Akcyjne
Ł. J. Borkowski w Łodzi
ul. Widzewska № 60.

Belki żelazne, Cement, Wapno budowlane i nawozowe.	poleca ze składu detalicznie i hurtowo drzewo suche szczapowe i pieńkowe żywiczne.	Dachówka cementowo-azbestowa i gliniana w różnych gatunkach.
--	---	--

OGŁOSZENIA DROBNE:

A. A. A. S szkółki drzew owocowych w najlepszych odmianach w wielkim wyborze poleca, Stefan Dymkowski Brzezińska 101.

A. A. A. K kupię kilkanaście pudów starej, lecz jeszcze zdatnej do użytku papy na pokrycie dachu. Oferty sub „Dach-71“ z wyszczególnieniem ceny proszę składać w Admin. N. Kurjera Łódzkiego.

A kuszerka Marja Kubicka przyjmuje. Piotrkowska № 199 — 7.

L egitymację chlebową zgubiono, wydana z 41 uczestku na 3 osoby na imię Dawida Żomasa.

M agazyn w dobrym stanie do sprzedania: ul. Marszałkowska № 19 na Dąbrówce.

P otrebni robotnicy do robót leśnych. Wiadomość: Średnia 51 m. 49 Frenkenstein.

P otrebna panna do kapeluszy. Wiadomość: Wólczańska 62 m. 14.

S tanisław Stefaniak zagubił kartę od paszportu, wydaną z biura Pracy. Promenada № 3.

Z aginęta legitymacja na chleb dla 21 osób wydana z magazynu przy ul. Młynarskiej № 2 na imię Michała Linka.

Rutynowana nauczycielka
przyspasabia na stopnie celujące do wszystkich klas szkół średnich. Specjalność: język niemiecki i matematyka. Analfabetów wyucza w krótkim czasie polskiego, niemieckiego i arytmetyki do buchalterji.
Benedykta 14 m. 28.

Lekarz-dentysta
S. GORDIN
Konstantynowska 18
Przyjmuje od godziny 10 do 1 i od 3—7.

Akuszerka
dyplom Cesarzkiej Akademji medycznej w Piotrogradzie, praktykująca 20 lat. przyjmuje. Dla pań przyjezdź; osobny lokal — Piotrkowska 132 m. 14 —

Lekcji muzyki (na fortepianie)
udzielam na przystępnych warunkach Benedykta 14. m. 28 lewa oficyna.

Detaliczna sprzedaż po hurtowych cenach
RESZTKI różnych towarów jak: na garnitury damskie i męskie, na bluzki i suknie oraz bostony, szewioty, sukna, korty, różne cagi i barczany: białe i kolorowe — dostać można jak najtaniej przy ulicy Dziewiniej 34 m. 14 (poprzednia oficyna i piętrowe).

RESZTKI (ulica Widzewska 40, m. 10). Bardzo tania wyprzedaż resztek na damskie, męskie, dziecięce ubrania i okrycia. Drap, podszezwra i watałina. Towar spaelalnie na ubrania i bluzki dla skaptów. Wielki wybór rozmaitych chustek. Barczany zimowe białe: sarowa i kolorowe. Różne barweiniane resztki i calai. jak również duży wybór in towarów w resztkach. **Łódź, ul. Widzewska 40, m. 10** (przod. 3 piętrowe na prawo od banku). **Seny niskie, lecz silne.**

Kredens, szafy i lastra oraz garderoba sprzedawane. **Poludniowa 20**